

III. Bölge İzmir Optisyen Gözlükçüler Odası

SAYI : 2021/73

01.03.2021

KONU: 25.02.2021 tarih ve 2021/71 sayılı yazımıza ek açıklamaların sunulması hk.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

ANKARA

KVKK İLE OPTİSYENLİK MÜESSESELERİNDE YAŞANACAK SORUNLAR HAKKINDA

Optisyenlik müesseseleri, 5193 sayılı Kanuna göre kurulmuş ve hizmet veren kuruluşlar olup optisyenlik müesseselerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde istenen yükümlülükleri yerine getirmesi, verilen sağlık sunuculuğu hizmetinin doğası ve yapısı gereği mümkün değildir.

Şöyle ki; Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğe göre "Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi", "Kişisel sağlık verisi ise: Kimliği belirli ya da belirlenebilir kişinin fiziksel ve ruhsal sağlığına ilişkin her türlü bilgi ile kişiye sunulan sağlık hizmetiyle ilgili bilgileri" ifade etmekte olup, hastaların optisyenlik müesseselerinden hizmet alabilmesi için optisyenlik müesseselerinin "Kişisel Bilgilere Erişim Zorunluluğu" bulunmaktadır.

Zira; Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğin 4. maddesinde yer alan; verilerin anonimleştirme ve kimliksizleştirme yapılarak işlenmesi isteniyor olsa da optisyenlik müesseselerinin SGK Medula Optik Provizyon Sistemi'ne bu şekilde kayıt yapması mümkün olmadığı gibi; Optisyenlik Müesseseleri Hakkında Kanun'un 19. Maddesi'nde yer alan " (1) Optisyenlik müessesesinde, ek-4'te gösterilen ve il müdürlüğü tarafından yaprak adedi tasdik edilmiş reçete kayıt defteri kullanılması zorunludur. (2) Müesseselere gelen gözlük ve kontakt lens reçeteleri, hasta onayından sonra mesul müdür tarafından tarih konulup imzalanır ve reçete kayıt defterine aynı gün kaydedilir. (3) Kayıtlar, elektronik ortamda da tutulabilir. Hastaların bilgilerine ait gerekli kayıtların elektronik ortamda saklanması, değiştirilmesinin ve silinmesinin önlenmesi ve gizliliğin ihlal edilmemesi için fiziki, manyetik veya elektronik müdahalelere ve olası suistimallere karşı gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınması halinde, birinci fıkrada belirtilen yazılı kayıt şartı aranmaz. Bu konudaki gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınmasından ve periyodik olarak denetlenmesinden mesul müdür sorumludur. Elektronik ortamdaki veriler, güvenli yedekleme sistemiyle düzenli olarak yedeklenir. (4) Elektronik ortamdaki kayıtların, denetim veya başkaca resmî amaçla istendiğinde, bilgisayar ekranında izlenen verilerle daha önceki çıktılarının tutarlılık göstermesi zorunludur." şeklindeki hükmü gereği optisyenlik müesseselerinin hastalara ait verileri anonimleştirerek ya da kimliksizleştirerek kayıt etmesi mümkün değildir.

Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğin 5. maddesinde yer alan "(5) Sağlık hizmeti sunucuları, tahlil ve tetkik sonuçları gibi hastaya ait kişisel sağlık verilerini içeren basılı materyal

III. Bölge İzmir Optisyen Gözlükçüler Odası

üzerinde gerekli kısmî kimliksizleştirme veya maskeleye tedbirlerini uygular ve söz konusu materyalin yetkisiz kişilerin eline geçmesi hâlinde kime ait olduğunun tespit edilmesini zorlaştıracak diğer tedbirleri alır.” hükmü ile göz sağlığı için gerekli araçları hekime reçete ettirmek için döküm talep eden hastaya optisyen/gözlükçü tarafından, kimlik bilgilerinin kısmî kimliksizleştirme veya maskeleye yapılamadığı gibi, yalnızca Sosyal Güvenlik Kurumu kontrolünde ve gözetiminde kullanılabilen Medula Optik Provizyon Sistemi’nden alınan çıktılar da optisyen/gözlükçülerin mağduriyet yaşamalarına neden olacaktır.

Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğin 6. maddesinde yer alan “(1) Sağlık hizmeti sunumunda görevli kişiler; ilgili kişinin sağlık verilerine ancak, verilecek olan sağlık hizmetinin gereği ile sınırlı olmak kaydıyla erişebilir.” hükmü ile optisyenlik müesseselerinin sadece hastanın reçetesinde yazanlara ait bilgilere erişmesine izin verilmiş olup, hastanın geçmiş tıbbi cihaz bilgilerini, rapor bilgilerini görmesi yasal mevzuat açısından sorunlu duruma gelecektir. Oysa optisyenlik müesseselerinde hizmet alan hastanın kullandığı diğer tıbbi cihaz (gözlük, lens, vs) bilgilerine ve raporlarına ulaşılması hasta yararına bir düzenlemedir.

Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğin 8. maddesinde yer alan “(2) Anne ve babanın boşanması hâlinde velâyet hakkı üzerinde bırakılmayan taraf, çocuk ile velinin faydası gözetilmek suretiyle kişisel verilerin korunması mevzuatına uygun şekilde ve Genel Müdürlükçe belirlenen sınırlar çerçevesinde çocuğa ilişkin sağlık verilerine erişebilir.” hükmü gereği velayeti üzerinde olmayan ebeveynin, çocuğunun sağlık bilgilerine optisyenlik müesseselerinden aldığı hizmet nedeniyle erişmesi hukuki ve idari sorunlara yol açacaktır.

Kişisel Sağlık Verileri Hakkındaki Yönetmeliğin 9. maddesinin işaretiyle Hasta Hakları Yönetmeliğinin 18. Maddesinde yer alan “(3) Hastanın kendisinin bilgilendirilmesi esastır. Hastanın kendisi yerine bir başkasının bilgilendirilmesini talep etmesi halinde, bu talep kişinin imzası ile yazılı olarak kayıt altına alınmak kaydıyla sadece bilgilendirilmesi istenilen kişilere bilgi verilir.” şeklindeki düzenleme ile özellikle evde bakım hastaları ile demans hastalarının sağlık hizmetine erişimi açısından sorunlar ortaya çıkartacak ve hastaların zamanında ihtiyaçlarını temini mümkün olmayacaktır.

Diğer taraftan; Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi Veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin 5. maddesine göre kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlama yükümlülüğü getirilmiş olup, 11. maddesi ile “kişisel verileri silme, yok etme veya anonim hale getirme yükümlülüğünün ortaya çıktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha işleminde, kişisel verileri silme, yok etme veya anonim hale getirme” yükümlülüğü verilmiş olması Optisyenlik Mevzuatı açısından mümkün değildir. Zira optisyenlik müesseseleri Optisyenlik Müesseseleri Hakkında Yönetmelik kapsamında tutulan reçete kayıt defteri ile teftiş ve denetim defteri beş (5) yıl süreyle saklamak zorunda olup; bunları silme, imha veya yok etmeleri optisyenlik mevzuatına aykırıdır.

Yukarıda ifade edilen gerekçelerle optisyenlik müesseselerinde kayıt altına alınıp anonimleştirilmesi mümkün olmayan tüm kişisel sağlık verileri; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun, Optisyenlik Müesseseleri Hakkında

III. Bölge İzmir Optisyen Gözlükçüler Odası

Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kayıt edilmekte olup, bu kayıtların yetkili mercilerce yapılacak denetim ve incelemelerde ibraz edilmesi yasal bir zorunluluktur.

Sonuç Olarak;

Yaptıkları işin işleyişi ve mahiyeti göz önünde bulundurularak Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 02/04/2018 Tarihli ve 2018/32 Sayılı Kararı ile Noterler, Avukatlar, Serbest Mali Müşavirler gibi bazı mesleklere istisna getirildiği gibi; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 16. maddesinin ikinci fıkrası ile Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğin 16. maddesi uyarınca Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğüne getirilecek istisnalar kapsamında, 5193 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan optisyenlik müesseselerine de aynı şekilde istisna getirilmesi gerekmektedir.

3. Bölge İzmir Optisyen Gözlükçüler Odası adına

Başkan

Optisyen Ersan TÜYENE

III. Bölge İzmir Optisyen Gözlükçüler Odası